

แนวโน้มเศรษฐกิจ โอกาส และความเสี่ยง ทางธุรกิจในประเทศเวียดนาม

แผ่นที่ 1

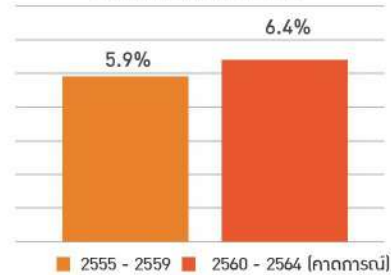
- ★ เวียดนามเป็นประเทศที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจเข้าไปลงทุนอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization) ในปี 2549 ประกอบกับ การเมืองในประเทศที่มีเสถียรภาพ การทำข้อตกลงทางการค้าเสรีกับประเทศและกลุ่มประเทศต่างๆ และกำลังแรงงานวัยหนุ่มสาวจำนวนมาก
- ★ ในปี 2559 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Invest) ของเวียดนามมีมูลค่าสูงถึง 15.8 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เติบโตจากปีก่อนหน้าในอัตราร้อยละ 9 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคการผลิต

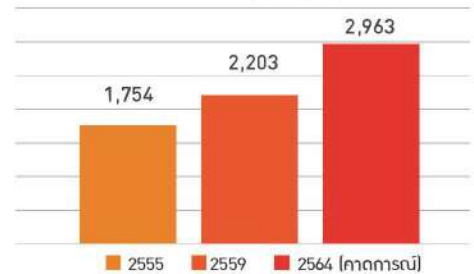
ภาพรวมเศรษฐกิจ

- เศรษฐกิจของเวียดนามขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากทั้งภาคการส่งออกและภาคการบริโภคในประเทศ โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2555-2559) อยู่ที่ร้อยละ 5.9 คาดการณ์ว่า ในอีก 5 ปีข้างหน้า (ปี 2560-2564) จะมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.4
- รายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 1,754 เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนในปี 2555 เป็น 2,203 เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนในปี 2559 และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเป็น 2,963 เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนในปี 2564
- อย่างไรก็ตาม เวียดนามประสบปัญหาหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกับเพดานที่รัฐบาลตั้งไว้ที่อัตราร้อยละ 65 ของ GDP โดยอัตราการเติบโตเฉลี่ยของหนี้สาธารณะในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาสูงถึงร้อยละ 18 และในปี 2559 สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP อยู่ที่ร้อยละ 60.5 และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 61.4 ในปี 2564 ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินนโยบายการคลังของประเทศในอนาคต

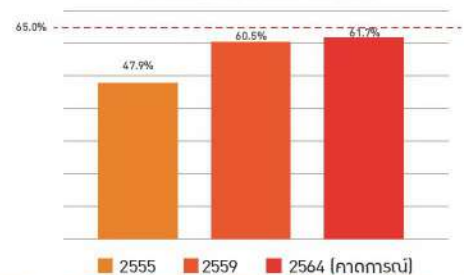
อัตราการเติบโตของ GDP

GDP ต่อหัว (USD/คน)

สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP

การปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม

- รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญในการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม โดยดำเนินแผนการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม “ได้ย เหม่ย” (Doi Moi) ในปี 2529 ที่เปิดเสรีทางการค้าการลงทุนให้ภาคเอกชน ลดการผูกขาดโดยภาครัฐ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของเวียดนามอย่างมาก จากเดิมที่เป็นประเทศยากจนกลายเป็นประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับสูงภายในปี 2578
- ในปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะเวลา 10 ปี (ปี 2554-2563) เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน เท่าเทียม และกระจายการพัฒนาออกไปยังพื้นที่ชนบทของประเทศ รวมถึงมุ่งเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีความผลิตภาพแรงงาน (labor productivity) เพิ่มขึ้นและรองรับกับอุตสาหกรรมที่สร้างนวัตกรรมให้ประเทศ

แนวโน้มเศรษฐกิจ โอกาส และความเสี่ยงทางธุรกิจในประเทศเวียดนาม

แผ่นที่ 2

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ

ในปี 2559 เวียดนามเป็นประเทศที่ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานมากที่สุดในอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ของ GDP โดยแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น การพัฒนาโครงข่ายถนน 1,380 กิโลเมตร การสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มอีก 11 โรง การสร้างรถไฟฟ้าในกรุงฮานอยและโฮจิมินห์ซิตี การขยายศักยภาพของท่าเรือ และการก่อสร้างสนามบินล่งถึญ (Long Tanh) ในโฮจิมินห์ซิตี ซึ่งจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้มากถึง 100 ล้านคน เมื่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ตามแผนในปี 2593

เวียดนามมีปัจจัยสำคัญซึ่งช่วยสนับสนุนให้เกิดโอกาสทางธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการมากมาย ได้แก่

- แรงงานจำนวนมาก ในปี 2559 เวียดนามมีจำนวนประชากรในประเทศราว 91.7 ล้านคน และกำลังแรงงานประมาณ 55.91 ล้านคน แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานวัยหนุ่มสาว (อายุระหว่าง 15-49 ปี) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 74.1 ของกำลังแรงงานทั้งหมด
- การทำข้อตกลงทางการค้าเสรีกับประเทศและกลุ่มประเทศต่างๆจำนวนมาก เช่น ข้อตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป (EU) และ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีเมื่อส่งออกสินค้าไปยังประเทศที่ได้ทำข้อตกลงไว้
- การค้าผ่าน e-commerce ในปี 2559 ชาวเวียดนามกว่าร้อยละ 51.5 เข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ต และร้อยละ 67 ของชาวฮานอยและโฮจิมินห์ซิตีซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ส่งผลให้ยอดขายปลีกผ่าน e-commerce ในเวียดนามมีมูลค่าสูงถึง 4 พันล้านเหรียญสหรัฐ
- ชนชั้นกลางขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลจากเศรษฐกิจที่เติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้มีความต้องการบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น
- สินค้าไทยมีภาพลักษณ์ที่ดี ชาวเวียดนามมองว่าสินค้าไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดีและชื่นชอบสินค้าไทย แม้จะมีราคาสูงกว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศหรือสินค้านำเข้าจากจีน

อย่างไรก็ตาม การลงทุนในเวียดนามยังมีความท้าทายที่ผู้ประกอบการไทยควรระวัง ได้แก่

- ปัญหาการคอร์รัปชัน จากดัชนีชี้วัดความโปร่งใส (Corruption Perception Index) พบว่า ในปี 2559 เวียดนามถูกจัดอันดับความโปร่งใสให้อยู่ในลำดับที่ 112 จาก 176 ประเทศ และนักธุรกิจส่วนใหญ่ยังต้องมีการจ่ายเงินสินบนให้เจ้าหน้าที่รัฐ หรือต้องใช้เส้นสายเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจอยู่
- การเผชิญปัญหาข้อพิพาททางเขตแดนในทะเลจีนใต้ อาจส่งผลให้เกิดความตึงเครียดในภูมิภาค ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการค้าการลงทุน และความร่วมมือในด้านต่างๆ ของประเทศคู่ขัดแย้งได้ในอนาคต
- ระบบโครงสร้างพื้นฐานในปัจจุบันไม่เพียงพอสำหรับการรองรับเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index) ปี 2559 ของเวียดนามอยู่ที่ 2.98 คะแนนจากคะแนนทั้งหมด 5 คะแนน ซึ่งจัดเป็นลำดับที่ 64 จาก 160 ประเทศ

สรุป

เวียดนามมีความน่าสนใจในการเข้าไปลงทุนเพื่อใช้เป็นฐานการผลิตและแสวงหาตลาดในประเทศ จากการมีแรงงานจำนวนมาก รวมถึงมีข้อตกลงทางการค้าเสรีกับประเทศและกลุ่มต่างๆ ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรจากประเทศคู่ค้าในการส่งออก และยังมีที่น่าสนใจในการเข้าไปลงทุนเพื่อขยายฐานการตลาด เนื่องจาก ประชากรจำนวนมาก และชนชั้นกลางขยายตัวอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ข้อควรระวังที่ผู้ประกอบการต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจเข้าไปลงทุน ได้แก่ ปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศ โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศที่พัฒนาไม่ทันกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมถึงปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

